Nº. 73. Aº. 1838.

WOENSDAG, den 12den SEPTEMBER.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Het Militaire wezen in Engeland.

De ijverzuchtige vrijheidsmin van het Engelsche volk heeft zich langen tijd verzet tegen het in stand houden van een staand leger in vredestijd. Vóór den burgeroorlog in het midden der zeventiende eeuw, kende men geene militaire magt die den koningen ten dienste stond. *Karel II* kon slechts over 5000 man lijfwachten beschikken. Het Parlement vond er geen bezwaar in om hem dit speelgoed te laten. Toen evenwel in 1667, tijdens eene vijandelijke Hollandsche vloot de britsche stranden bedekte, de admiraal *de Ruyter* den 10den Junij op de Teems verscheen, en er, in de eerste verwarring en ontsteltenis, welke deze stoutheid verspreidde, 120,000 man werden geligt, werd door het Lagerhuis op den 25sten Julij besloten dat de geheime raad den Koning zou doen weten dat het huis de verwachting koesterde, dat de troepen dadelijk na de sluiting des vredes weder afgedankt zouden worden. Vier dagen daarna verscheen de Koning in het Parlement, en rigtte eene redevoering aan de beide huizen, waarin hij zijne hooge verwordering te kennen gaf, dat de gedachte bij één eenig Parlements-lid had kunnen rijzen, dat hij met behulp van eene staande armee het Engelsche volk zou willen regeren, daartoe had men hem te goed als een engelschman moeten kennen. In de daaropvolgende zitting des Parlements betuigde het Lagerhuis deszelfs dank aan den Koning voor de ontbinding des legers. — Vijf jaren later, gedurende den vernieuwden (tweeden) oorlog met Holland, liet *Karel II* andermaal troepen ligten. Toen kwam het huis, na levendige beraadslagingen, op den 3den November 1763, tot het besluit dat een staand leger een bezwaar, een last was aan het volk opgelegd, en tevens een werktuig tot uitoefening van willekeurig geweld, en dat hetzelve uit dien hoofde niet te dulden was. Maar de tijden waren middelerwijl zoo zeer veranderd, en Engelands vastelands staatkunde erlangde spoedig eene zoodanige uitbreiding, dat de afkeer om geregelde strijdkrachten voor het geval van nood steeds in gereedheid te hebben, van lieverlede moest verminderen. Van het oogenblik af dat het Brunswijk-Hanoversche huis den Engelschen troon beklom, heeft er dan ook in Engeland een staand leger bestaan. Doch hoe gering bleef het getal troepen nog gedurende een lang tijdsverloop! Onder het beheer van sir *Robert Walpole* (van 1721 tot 1742) werden er slechts 17,000 man op de been gehouden, waaronder echter het troepenkorps dat in Ierland lag, niet is medegerekend. In de Parlements-akten waarbij de gelden tot onderhoud des legers werden toegestaan, werd steeds uitdrukkelijk te kennen gegeven, dat de militaire magt dienen moest om het staatkundig evenwigt in Europa te behouden; nooit wilde het Lagerhuis openlijk bekennen, dat hetzelve het leger ook noodig achtte voor de veiligheid binnen 's lands en tot schraging des bestuurs. Lange jaren moesten er verloopen eer men van de oude ingewortelde denkbeelden geheel terugkwam; zelfs nog ten jare 1732 werd door *Pulteney* eene rede in het Parlement gehouden tegen de staande legers; zij waren hem *a terrible thing*, — iets ontzettends; hij beschouwde dezelven als de oorzaak van de slavernij van vele volken, en was van meening dat nergens vrijheid bestaan kon, waar het staatsbeheer over eene militaire magt beschikte. Hoe bedriegelijk dergelijke algemeene grondstellingen zijn, leert men uit de geschiedenis van Frankrijk en Engeland zelf, van af het begin der negentiende eeuw; in Frankrijk is de staatkundige vrijheid niet kunnen onderdrukt worden, ofschoon *Napoleon* eene ongehoorde kracht in en om zich vereenigde tot uitoefening van een grenzenlooos soldaten-despotismus, eene kracht die hij waarlijk niet liet insluimeren; terwijl men in Engeland den roem van een twintigjarigen kampstrijd geen den minsten nadeeligen invloed heeft zien uitoefenen op den bloei des vredes, op kunsten noch nijverheid, zoodat nog tegenwoordig de wapenen gewillig verruild worden voor de toga. De uitkomsten die de ondervinding heeft opgeleverd, hebben bij het Engelsche volk dan ook geheel en al het vooroordeel uitgeroeid, hetwelk weleer bestond tegen het militaire wezen, waarvan wij, gelijk het tegenwoordig in Engeland is ingerigt, het korte overzigt hier laten volgen, zoo als dit uit den *Royal kalender* getrokken is:

Aan het hoofd van het militaire wezen staat de opperbevelhebber des legers, Lord *Hill;* wien een secretaris, Lord *Fitzroy Somerset* en drie adjudanten, ter zijde staan; sir *John Macdonald* is generaal-adjudant; sir *James Gordon*, generaal-kwartiermeester; opperste militair regter *Robert Fergusson;* de eerste kappelaan of veld-prediker in het hoofdkwartier, Dr. *Dakins.* Dan volgt de lijst der generaals en verdere officieren. Engeland heeft vier veld-maarschalken: *Arthur* hertog van *Wellington*, *Ernst August* koning van Hanover, *Adolph Friedrich* hertog van Cambridge en *Leopold* prins van Saksen Coburg. — Het aantal Engelsche generaals beloopt 103; onder deze treft men er slechts 12 aan die dezen rang gedurende het oorlogs-tijdstip voerden; de oudste hunner, sir *James Stuart* is sedert 1803 generaal; de overige elf werden tot dien rang verheven gedurende de jaren 1809, 12, 13 en 14; zij zijn: *Duff*, *Cathcart*, *Pigot*, *Nugent*, *Hay*, *Hewelt*, *Howden*, *Morisson*, *Ludlow*, *St. John* en de Prins *van Oranje;* al de overige 91 generaals zijn in den vredestijd tot den rang dien zij bekleeden bevorderd; de meesten derzelven zijn van 1825, 1830 en 1837. De meest bekende namen onder dit aantal zijn: *Anglesey*, *Cockburn*, *Makenzie*, *Forbes*, *Bentinck*, *Paget*, *Beresford*, *Dalhousie*, *Hammond* (gouverneur van Edinburg) *Nelson*, *Londonderry*: *Wood* (luitenant in den Tower), sir *Henry Fave* (opperbevelhebber in Oost Indie). *Anson.* Voorts: 163 luitenant-generaals, waarvan alleen de oudste, een duitscher: graaf *von der Decken*, zijnen rang gedurende het jaar 1814 bekomen heeft; 170 generaal-majoors; 297 kolonels, waarvan de oudste, sir *John Burke*, van 1804 is; 645 luitenant-kolonels, waarvan de oudste, *Thomas Frederick*, van 1798 is; 704 majoors, waarvan de oudste, sir *Robert Clayton*, tot dien rang in 1785 bevorderd, en dus reeds 53 jaren majoor is! — De koningin heeft 23 adjudanten; de eerste en voornaamste Harer adjudanten is de luitenant-generaal sir *Herbert Taylor.*

Op de lijst der officieren volgt die der regementen, welke tot rubriek heeft *The Queen's Land-Forces.* De regimenten zijn verdeeld in lijfwachten, dragonder-lijfwachten, ruiterij en voetvolk; bij elk regiment worden een kolonel, luitenant-kolonel en majoor in het kader gevoerd. Er zijn twee regimenten lijfwachten te voet, een regiment-lijfwachten te paard, zeven regimenten dragonder lijfwachten, drie regimenten grenadier lijfwachten, zeventien regimenten kavallerie, en negen en negentig regimenten infanterie. Het krijgsbeheer (*war-office*) staat onder den burggraaf *Howick;* het generaal-betaalmeesterschap des legers is opgedragen aan sir *Henry Parnell;* de opperste militaire arts is sir *James M. Gregor.* Het aantal beambten in allen takken der leger-administratie is ontelbaar. — Eene bijzondere, en hoogstgewigtige afdeeling van het oorlogs-departement is de afdeeling der artillerie (*ordnance department*), hetwelk eene burgerlijke en militaire sectie bevat. De generaal-veldtuigmeester is sir *Richard Vivian;* de opper-inspecteur, de luitenant-generaal *Donkin;* onder opzigt van den generaal-veldtuigmeester staat ook nog de militaire akademie te Woolwich. Op negen plaatsen in Engeland zijn kruidmagazijnen gevestigd. Onder het beheer van het departement van oorlog staan nog, het militaire collegie te Sandhurst, hetwelk in 1799 gesticht is, het hospitaal te Chelsea, het invaliden huis, enz.

Mengelingen.

Bijgeloof bij de Turken.

De *Turken* zijn vol bijgeloof, en zulks des te meer, daar de regering, door openlijk en plegtig gegeven voorbeeld, hiertoe medewerkt. (*) Dit bijgeloof is reeds van *Tartaarschen* oorsprong, en de *Turken* hebben het, op hunne veroveringstogten, in elk der landen, die zij onderwierpen, nog vermeerderd. Hunne krijgslegers rukken niet voorwaarts, hunne vlooten ligten het anker niet, of alvorens moet de horoskoop opgemaakt en de voorspelling gunstig geweest zijn. Bij alle slechts min of meer buitengewone ondernemingen, moet de Sultan alvorens zijne sterrewichelaars over het *Echeref-saaf*, of heilspellend oogenblik, raadplegen. Alle *Turken* gelooven stijf en sterk, dat sommige lieden geluk en andere daartegen ongeluk aanbrengen. De laatsten noemen zij *Ogursuz*, de eersten *Ogurlu.* Wee den *Ogursuz*, die langs eene straat komt, waar juist een plegtige feeststoet in aantogt is! Bezwaarlijk zal hij het lot ontkomen, van op staanden voet doodgeslagen te worden. Edelgesteenen oefenen mede eenen grooten invloed op hen, die ze dragen. Aan den smaragd en den saffier schrijven zij veel kwaads toe; veel goeds daarentegen aan den diamant, *lapis lazuli*, robijn, jaspis en karniool, maar vooral aan den turkoois: al deze steenen beschermen tegen het *booze oog.* Een paard met eene witte vlek voor den kop is volstrekt onheilbrengend, al ware het ook nog zoo schoon, zoo deugt het, in de oogen der *Turken*, niets. Zorgvuldig hoedt men zich, zijn zegel door eenen man te doen snijden, van wien beweerd wordt, dat hij onder een boos gesternte geboren is; liever doet men het door eenen anderen vervaardigen, die veel minder bekwaam is, zoo hij maar den naam heeft, dat zijne werkstukken *méiménetlu*, dat is heilbrengend, zijn. Onder de hoofdtoonen der *Perzische* muzijk is er een, dien de *Turken* nimmer laten horen; want zij zijn vast overtuigd, dat het ongeluk zou aanbrengen, wanneer een stuk uit dezen toon gezongen wierd.

De *Santons* staan bij de *Turken* in grooten

(*) Waarschijnlijk zal dit onder den tegenwoordigen Sultan Mahmud wel iets minder zijn, al mag hij dan, in het begin zijner regering, het bijgeloof behoord en gebruikt hebben.

eerbied, zoo zij hun handwerk slechts behendig weten te drijven en de zwakken goed bij den neus te leiden. Men noemt hen *Evliyas* of Heiligen. Er is niets zoo dom en ongerijmd, of het vindt ingang en geloof, wanneer deze lieden het zeggen en verzekeren. Alle voorname en in hooge posten geplaatste personen hebben eigene *Santons*, en vragen hen dikwijls om raad. Zij gebruiken ze ook, om het volk zand in de oogen te strooijen. De beroemde Yussuf-*Aga*, Intendant bij de moeder van Sultan Selim, kocht, op raad van zijnen *Santon*, een aantal levensjaren van zijne vleijers, tegen verschillende prijzen, voor zich op. Van deze koopen werden plegtige contracten opgemaakt en door kooper, verkooper en getuigen onderteekend, en zoo meende dan Yussuf-*Aga* zich in het zekere bezit van sierhonderd jaren levens gesteld te hebben! Drie jaren daarna werd hij gewurgd, en alstoen vond men onder zijne papieren het contract over zijn lange leven. Ik zelf (zegt de schrijver van dit berigt) heb het stuk gelezen.

De tegenwoordige Sultan liep in het jaar 1812 gevaar, troon en leven te verliezen, vermits de *Janitsaren* bemerkt hadden, dat hij hen afschaffen en vernietigen wilde. Om hen in ontzag te houden en van het ontdekte spoor te leiden, deed hij zekeren grijsaard, Ebn-Suond geheeten, die in den naam stond een zeer groot Heilige te zijn, van *Jeruzalem* naar *Konstantinopel* komen. De Ministers der Porte en de Grootädmiraal Huchren-*Pacha* droegen kennis van des Sultans geheime bedoeling, en deden ongehoorde dingen onder het volk verspreiden nopens de wonderen, welke de Heilige op zijnen weg verrigt had. De *Turken* in de hoofdstad waren hem met ongeduld wachtende, vooral de blinden en de lammen. Eindelijk kwam hij aan. Al de Ministers der Porte, de grootwaardigheid-bekleeders van het Serail en de *Ulemas* of wetgeleerden gingen hem bezoeken, opdat hij van zijne heiligheid iets op hen mogt laten uitstroomen. De Sultan zelf begaf zich incognito mede derwaarts, onderhield zich langen tijd met hem, en, toen hij weder heengaan wilde, hing de alwetende Heilige hem eene *kirka* om, dat is eene soort van mantel, gelijk Mahomed gedragen had. De Sultan scheen hierover verrukt van vreugde, en deed verspreiden, dat de Heilige hem eene lange en gelukkige regering beloofd had. Deze Ebn-Suond was een doortrapte schelm, maar listig, en daarbij ook een bekwame buikspreker, welke kunst hem zeer te pas kwam, en waaruit hij groot voordeel trok. De vader van den Groot-Mufti, zelf een voornaam geestelijke, hield eens bij mij aan, hem naar Ebn-Suond te verzellen. «Kom met mij," zeide hij; »de Heilige zal u gewis goed ontvangen, en u eene plaats nevens den Grootvizer en den Grootädmiraal aanwijzen, die hem dagelijks incognito bezoeken en bij hem rang en magt ter zijde leggen." Deze gevaarlijke gelijkheid werd echter geen lokaas voor mijne eigenliefde, en ik nam den mij gedanen voorslag niet aan.

In *Turkije* is het in vele gevallen voordeeliger en veiliger, krankzinnig, dan wijs en verstandig te zijn. Hoe sterker en heviger de zinneloosheid is, des te meer wordt zij er vereerd. Verstand beschouwen de *Turken* als eene menschelijke berekening, die eene toekomst ten voorwerp heeft, welke zich niet laat bepalen; krankzinnigheid, daarentegen, spreekt als tolk der Goddelijke wijsheid, die alle werelden en het onmetelijke aller tijden omvat. De krankzinnigen splitsen zich bij hen in twee soorten: sommigen worden ondersteld tot voorspelling van het goede, anderen tot voorspelling van het kwade ingevingen te ontvangen. De eersten worden als de onmiddelbare tolken der Goddelijke barmhartigheid beschouwd, en derhalve overal met bijzondere welwillendheid opgenomen; de anderen komen den *Turken* voor, de werktuigen der Goddelijke gramschap te zijn; men vreest, maar spaart en vermijdt hen; hun persoon is onschendbaar, en zelfs hunne ergerlijkste handelingen worden geduld; men verfoeit wel hunne lasteringen tegen God en Godsdienst, maar men straft hen daarvoor niet, zoo als aan anderen te beurt zou vallen, die in zulk een geval de volkswoede niet ontgaan zouden; want volgens het algemeen gevoelen zend de Godheid zelve deze lieden, als geesels des menschdoms. Deze gelukkige staat der verstandeloozen wordt niet zelden door arglist tot hare oogmerken misbruikt: lieden, die in hunne jeugd niets gedaan noch geleerd en in hunnen ouderdom geen middel van bestaan hebben, zijn soms schrander genoeg om zich gek te veinzen; eene rol, waarbij zij, zoo zij die slechts met voorzigtigheid spelen, bijzonder goed staan.

Het bijgeloof der *Turken* heeft nogtans eene zeer goede zijde; want aan hetzelve hebben wij het behoud van menig gebouw uit de oudheid te danken. Wat aan de dweepzucht der *Christenen* uit de eerste eeuwen onzer jaartelling, aan de barbaarschheid van *Slavonische* horden, aan de woede der Kruisvaarders uit het Westen, wat naderhand aan de vernielende handen van *Venetianen*, *Genuezen* en *Lord* Elgin ontkomen is, heeft het bijgeloof der *Saracenen* bewaard; want zij stonden in de vaste overtuiging, dat ieder oud gebouw of gedenkteeken zijnen bijzonderen Beschermgeest had; eene lifdelijke gedachte, die misschien op de plaats zelve uit de *Grieksche* fabelleer overgebleven of ook eene onwillekeurig aan het *Grieksche* genie toegebragte hulde is. Met de Godsdienst hebben de *Turken* tevens ook dit geloof van de *Saracenen* overgenomen, en munten ten aanzien hunner eerbiedige sparing der *Grieksche* oudheden nu nog verre boven vele vreemden, bewoners van beschaafde landen, uit; vooral boven de kunstverwoestende *Engelschen*, die er zich niet om bekreunen, of zij een schoon *Korinthisch* kapiteel, een standbeeld of eene vaas aan stukken slaan, als zij daarvan slechts een stuk naar huis kunnen slepen. Toen *Lord* Elgin het fries van het pantheon deed uitbreken, en de heerlijk behouwene marmersteenen somwijlen met donderend geluid op den grond ploften, stond de Pacha van *Athene*, mismoedig daarnevens, nam van tijd tot tijd de pijp uit den mond, en droogde zich de oogen: wie was hier de barbaar? Dan, afschoon de *Turken* de oudheden niet vernielen, doen zij ook niets om dezelve te behouden; zij beschutten ze niet voor wind en weder. In alle landen, waar geene dweepzieke *Christenen* verwoestend de overhand gehad hebben, staan nog geheele verlatene steden vol standbeelden, door geene menschenhand aangeroerd, als zwijgende, maar door hun daarzijn sprekende getuigen van eenen tijd vol kunst, genie, nijverheid en pracht. De provinciën aan deze zijde van den *Taurus*, die ik alle doorgereisd heb, verdienen wel inzonderheid de aandacht van kundige *Europesche* reizigers. Zoo b. v. bevat de groote provincie *Paphlagonie*, bij de *Turken Ifloni*, verscheidene verlatene steden, welker gebouwen, met derzelver zuilen, basreliefs en beeldhouwerk, nog staan, alsof de inwoners zoo aanstonds terug zullen komen; heerlijke gedenkteekenen van de pracht der *Kappadocische* Koningen en der *Romeinsche* Keizers.

Geboorte en Sterfgevallen.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 1sten tot en met den 31sten *Augustus* 1838, zijn ingeschreven, als:

BEVALLEN: *Johanna Louisa Clasina Pioolet*, zoon. — *Sara à Cohen*, Echtgenoot van *Marcus Wolff*, dochter. — *Rebecca Jacob Polak*, Echtgenoot van *Isak Emanuels Simons*, zoon. — *Rebecca de Vries*, Echtgenoot van *Mozes Eliazer Pinto*, zoon. — *Juliana Casandra Buank*, dochter. — *Elizabeth de Britto*, zoon. — *Elizabeth Christina van Halm*, Echtgenoot van *Rudolf Hendrik Braam*, zoon. — *Theodora Faerber*, zoon. — *Cornelia Jacqueline Godeffroy*, zoon. — *Louisa Dusesse van Meijer*, zoon. — *Margaretha Elisabeth Raadgever*, zoon. — *Jaba van Favereij*, twee dochters. — *Catharina Maria Magdalena Sacotto*, zoon. — *Blanca Jacobs*, Echtgenoot van *Asser Alexander Samuels*, dochter. — *Johanna Geertruida Schouten*, dochter. — *Henrietta Johanna Saratje van Saffin*, zoon. — *Anna Clasina Zagwyn*, zoon. — *Anna Jörgens*, Echtgenoot van *Morten Paulsen Lund*, dochter. — *Saratje Rebecca Christina Wijngaarde*, dochter. — *Frederica Coppenhagen*, Echtgenoot van *Mozes Meijers*, dochter. — *Catharina Schotborgh*, Echtgenoot van *Rutgerus Hermanus Esser*, zoon. — *Louise Berhardina Johanna Hertzberger*, zoon.

LEVENLOOS GEBOREN: Het Kind van *Elisabeth Labadie*. — Het Kind van *Betie van Parry*. — Het Kind van *Venna Catharina Scheper*; Allen van het Mannelijk geslacht.

OVERLEDEN: *Isaak Raphael Mellola*, oud 45 jaren. — *Simica* van *Adam Joris*, oud 65 jaren. *Henry Adolf Farwell*, zoon van *Henriette Francina Sanches*, oud 5 jaren. — *Dina Adolphina*, dochter van Mr. *Carel Heilbron* en *Rachel van Emden*, oud 3 maanden. — *Christiaan Louis Dompig*, oud 53 jaren en 1 maand. — *Egbert Battelink*, oud 32 jaren. — *David Altenraad* (gespasp. Guide), oud ... jaren. — *Candasie* van *David Nicolaas Goede*, oud 65 jaren. — *Willem Fredrik Ferdinand Costerus*, zoon van *Geertruida Maria Costerus*, oud 18 maanden. — *Jan Daleurs*, oud na gissing 50 jaren. — *Jacoba Elisabeth Leijsner*, dochter van *Johanna Margaretha Treurniet*, oud 5 jaren en 8 maanden. — *Haim David Sarucco*, oud 32 jaren en 3 maanden. — *Lotje Johanna Ootrag*, oud circa 13 jaren. — *Thomas Williams*, zoon van *Johanna Wilhelmina Maria van Fuchs*, oud 3 jaren en 5 maanden. — *Gratia van Ditleffsen*, oud 69 jaren. — *Samuel Gerrit*, zoon van *Catharina Maria Magdalena Sacotto*, oud 3 d. — *Francina Kniprood* weduwe *de Bois*, oud na gissing 65 jaren. — *Jacobus Hendrik Lodewijk Meijer*, zoon van *Wilhelmina Elisabeth Heijman*, oud 4 jaren en 6 maanden. — *Venna Catharina Scheper*, oud ... jaren. — *Josephina Johanna*, dochter van *Johanna Margaretha Treurniet*, oud 2 jaren en 5 maanden. — *Louise Jeannette*, dochter van *Helena Petronella Carolina Waring*, oud 1 jaar en 4 maanden.

Scheepstijdingen.

Binnengekomen.

Den 10den dezer, de Fransche Schoener *l'Aurora*, Kapt. M. Giaimo, van *Cayenne*, hebbende 3 dagen reis.

Uitgeklaard.

Den 10den dezer, de Nd. Am. Brik *C...*, Kapt. R. G. Stamwood, naar *Boston*; lading 248 vaten Melassie.

Te *Paramaribo*, ter Boekdrukkerij van BOON & Co.